

## N:o 44.

*Af Herr P. Petersson: Derom att de rusthåll vid Smålands Husarregemente, som underhålla husarhästar, måtte befrias från denna skyldighet mot erläggande af vakansafgift, samt om ändring af den nuvarande infanteri-indelningen i Småland derhän, att minst två förmedlade hemman blifva till hvarje soldatrote indelta m. m.*

Af rustnings- och roteringsskyldige inom den ort, för hvilken jag hitkommit som ombud, uppmanad att framhålla beskaffenheten af den straffrotering, som öfvergått provinsen och påfordra en billig rättelse, måste jag till förnyad behandling upptaga nedanstående, vid flera föregående riksmöten väckta motion.

Bland den mängd af allmänna onera, som tid efter annan blifvit fästade vid svenska jorden, torde ej finnas något, som är mera tryckande och tillika mera ojemnt fördeladt på de särskilda landskapen, än rustningen och roteringen. Det ena och andra har tillkommit vid olika tider och blifvit åsatt, dels efter vissa markränta och dels efter hemmantal, på ena stället med ett, på andra åter med ett och ett halft, men mera allmänt med två å tre hela hemman till hvarje rusthåll eller soldatrote, likväl — åtminstone inom Småländska provinsen — på det sätt, att minst ett af de två hemman, som mera allmänt voro indelta till rusthåll, sedermera ålades rotering till knekthållet. Hvar och en, som egnat någon uppmärksamhet åt berörda förhållande, känner, att icke blott landskapen, utan äfven de särskilda hemmanen inom hvartdera länet måste vidkännas en allt för mycket olika tunga af berörda, för det helas försvar outhärliga inrättning, och tillika finna besynnerligt, att de magraste landsorterna fått sig ålagda en drygare börda.

Orsaken härtill behöfver icke ens antydas, då kändt är, att ständig rustning och rotering, hvad Småland angår, icke tillkommit genom ett frivilligt åtagande, utan grunda sig på en sträng herrskares föreskrifter, och i sammanhang dermed, som det på något ställe sägs, till allmogens lisa utfärdade knekte-kontrakter — hvarigenom, der de deruti bestämda rotarnes skyldigheter fullgöras, den försäkran gifvits rust- och rotehållare att beskyddade blifva, och således icke

affordras annat eller mera, än det, som sålunda blifvit dem ålagdt. Huru rotehållare sedermera blifvit beskyddade, behöfver jag icke antyda, emedan sådant är allmänt bekant, och öfverflödigt måste det äfven vara att uppgifva, hvad rotehållarne nu måste betala till soldatens aflöning utöfver hvad kontraktet bestämmer, ehuru knektetorpen tid efter annan måst utvidgas, så att desamma slutligen blifvit flera gånger större än de från början fordrades. Jag anser ej otroligt, att ett likartadt betungande utöfver knektekontrakterna inträffat vid flera regementen — kanske de flesta — men derigenom blir icke vederlagd min åsigt, att den åskade beskattningen faller sig lättare att utgöra för en rote, som består af tre hemman, än för en annan, som utgöres af blott ett, eller af ett och ett halft hemman, och följaktligen, att åtminstone den Småländska provinsen hittills måst vidkännas en ojemförligt större tunga af det hela, bör upprätthållas af det allmänna efter erkända rättsgrunder. Om denna åsigt är riktig, och hvilket jag för min del måste antaga, och det äfven eger sin grund, att folkens ombud nu mera inse skyldigheten att representera det allmänna, med förgätande af smärre enskilda intressen, så bör det icke heller betvivlas, att en billig rättelse eller jemkning skall varda medgifven. Jag inser ganska väl, att en fullkomligt rättvis fördelning af rustnings- och roterings-besväret på all rustnings- och roteringskyldig jord skulle möta många svårigheter, synnerligast därför, att skattläggning och hemmantalssättning blifvit verkställd efter olika metoder i olika provinser, hvaraf följt, att hvaraderas hemman, i anseende till odlingsbart egovälde och derifrån uppkommande afkastning, äro mycket olika, hvarförutan en sådan olikhet återfinnes inom hvarje särskildt landskap och nära nog inom hvarje socken; och annorlunda har det icke kunnat blifva, der slumpen fått bestämma hemmantalet, utan föregången undersökning af vidden och beskaffenheten i öfrigt af den jord, som bonden egde begagna. Ett fullständigt afhjelpande af alla sådana olikheter fordrar en ny ref- och skattläggning, som visserligen vore behöflig till grund äfven för andra, jorden ålagda onera, men en sådan åtgärd, föranledande mycket arbete och dryga kostnader, vill jag icke påfordra; men så mycket ifrigare måste jag anhålla om en billig jemkning, som kan verkställas utan särdeles många omgångar och med en obetydlig uppoffring samt utan någon verklig rubbning af indelningsverket; och det är, för vinnande af detta syftemål, som jag vördsamt vågar föreslå:

1:o att den del af rusthållen vid Småländs Kongl. Husarregemente, som ännu nödgas underhålla husarhästar, måtte, i anseende till hemmanens svagare beskaffenhet, derifrån befrias, mot skyldighet för dem att betala vakansafgift i likhet med rusthållen vid Grenadier-bataljonen;

2:o att den nu varande infanteri-indelningen inom Småländska provinsen varder sålunda rättad, att minst två förmedlade hemman indelas till hvarje soldatrote, och följaktligen, att alla i föreskrifven ordning tillkomna förmedlingar må räknas hemmanen tillgodo; och

3:o att, derest indelta arméen icke skulle anses tåla den minskning i numerären, som genom verkställighet af den föreslagna åtgärden blefve

en följd, Småländska provinsen ändock måtte vederfaras den rättvisa, att hvarje indelt rote, som, med beräkning af ågången förmedling, utgöres af mindre än två hela hemman, tillerkännes belöpande ersättning för öfverroteringen, att utgå efter hvarterda länets markegång; eller också

4:o för den händelse, att äfven detta anspråk, så billigt det än synes, skulle undertryckas, att åtminstone ordalydelsen i knektekontrakterna få gälla till efterrättelse, och således att, sedan soldatroten lemnat boställe eller torp af föreskrifven storlek och derförutan till soldatens afföning och beklädnad utgifvit 16 riksdaler 67 öre riksmünt, den öfriga kostnaden för indelningens upprätthållande varder godtgjord af allmänna medel, hvarigenom rotehållarne icke erhålla någon annan eller större lindring, än den, hvartill de, på grund af knektekontrakterna måste anses lagligen berättigade.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles ödmjukligen.

Stockholm den 25 Januari 1872.

*P. Petersson,*  
från Kronobergs län.

---

### N:o 45.

*Af Herr J. W. Lundqvist: Om upphäfvande af den artikeln Sill nu åsatta tullafgift.*

Vid ett flyktigt genomseende af gällande tulltaxa har det fästas min uppmärksamhet, att artikeln Sill, som företrädesvis utgör den mindre bemedlades kost, är belagd med tull, då deremot Hummer, Ostron och Vindrufvor, hvilkas njutande blott